

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKOBOTO OCBITHЬOTO KOМПОНЕНТА
«УКРАЇНСЬКА MOBA
(ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань 13 «*Механічна інженерія*»

Код та найменування спеціальності 131 «*Прикладна механіка*»

Освітньо-професійна програма «*Машини і технології пакування*»

Ступінь вищої освіти *магістр*

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності **131 «Прикладна механіка»** та
133 «Галузеве машинобудування» галузі знань **13 «Механічна інженерія»**
« 01 » жовтня 2024 р. протокол № 1

Рєсстраційний номер в навчальному відділі

К 07-01/2024-25

1. Загальна інформація

Кафедра: [української та іноземної філології](#)

Викладач: **Філіпенко Ольга Іванівна**, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української та іноземної філології

Контакти: e-mail: vltava72@ukr.net
048-712-40-88

[ПРОФАЙЛ](#)

Викладач: **Лупол Алла Вікторівна**, кандидат філологічних наук, ст. викладач кафедри української та іноземної філології

Контакти: e-mail: alika050179@gmail.com
048-712-40-88

[ПРОФАЙЛ](#)

Освітній компонент викладається на денній формі навчання на 1 курсі у 1 семестрі.

Кількість: кредитів - 3, годин – 90

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	30	14	16
Самостійна робота, годин	Денна – 60		

[Розклад занять](#)

2. Анотація освітнього компонента

Освітній компонент (ОК) «Українська мова (за професійним спрямуванням)» спрямований на розвиток у здобувачів магістерської програми необхідних знань та сформованих на їхньому ґрунті інтегрованих навичок володіння загальною та науково-академічною українською мовою для успішного усного та письмового спілкування. Особливу увагу приділено науковій та фаховій лексиці в контексті відповідних аутентичних матеріалів.

Освітній компонент «Українська мова (за професійним спрямуванням)» базується на знаннях, отриманих здобувачем вищої освіти завдяки вивченню ОК з української мови під час здобуття СВО бакалавр.

3. Мета освітнього компонента

Мета освітнього компонента – подальший інтелектуальний розвиток здобувача освіти, розширення його кругозору, формування у здобувачів загальних, справочинних і професійно-

орієнтованих комунікативних компетенцій (лінгвістичної, соціолінгвістичної і прагматичної), поглиблення знань у сфері фахових дисциплін, формування умінь і навичок спілкування з колегами, обміну інформацією та думками у науковій, діловій (справочинній) та професійній сферах українською мовою

Результати навчання:

знати: основи культури мови (зокрема ділової комунікації); основні характеристики офіційно-ділового стилю літературної мови; основні принципи класифікації документів; вимоги до складання текстів окремих документів; правила редагування текстів офіційно-ділового стилю;

вміти: виступати з підготовленими презентаціями; реагувати та розпізнавати важливу інформацію в ході професійно-ділових обговорень;

володіти: нормами літературної мови; визначати класифікаційну приналежність конкретного документа; редагувати тексти офіційно-ділового стилю; складати визначені документи; орієнтуватися в різноманітних ситуаціях ділової комунікації; користуватися загальномовними та спеціальними довідниковими ресурсами.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Українська мова (за професійним спрямуванням)» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 131 «Прикладна механіка»](#) та [освітньо-професійній програмі «Машини і технології пакування»](#) підготовки магістрів.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у прикладній механіці або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК5 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

ФК3 Здатність до самостійної роботи і ефективного функціонування в якості керівника групи.

ФК4 Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, знання та пояснення до фахівців і нефахівців, зокрема і в процесі викладацької діяльності.

Результати навчання

РН7 Зрозуміло і недвозначно презентувати результати досліджень та проектів, доносити власні висновки, аргументи та пояснення державною та іноземною мовою усно і письмово колегам, здобувачам освіти та представникам інших професійних груп різного рівня.

РН8 Оволодівати сучасними знаннями, технологіями, інструментами і методами, зокрема через самостійне опрацювання фахової літератури, участь у науково-технічних та освітніх заходах.

5. Інформаційний обсяг освітнього компонента

5.1 Перелік лекційних завдань

	Зміст теми	Кількість годин
		денна
Змістовний модуль 1. Професійна та ділова мовна та мовленнєва комунікація		
1	Тема 1 Поняття національної та літературної мови. Найістотніші ознаки літературної мови. Мовні норми. Мова професійного спілкування як функціональний різновид літературної мови.	2
2	Тема 2 Участь у конференціях, наукових диспутах тощо (доповіді, дискусії на професійні теми). Робота з професійною літературою та діловою документацією. Спілкування як інструмент професійної діяльності. Загальна характеристика офіційно-ділового стилю. Місце офіційно-ділового стилю в системі функціональних стилів мови. Мовні прояви особливостей офіційно-ділового стилю.	2
3	Тема 3 Форми колективного обговорення професійних проблем. Збори як форма прийняття колективного рішення. Нарада. Дискусія. «Мозковий штурм» як евристична форма, що активізує креативний потенціал співрозмовників під час колективного обговорення проблем. Технології проведення «мозкового штурму».	2
4	Тема 4 Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні	2
5	Тема 5 Терміни та професіоналізми в діловому мовленні. Термінологія як система. Термінологія і терміносистема. Термінологічне поле. Загальнонаукова, міжгалузева і фахова термінологія. Іншомовні слова в документах. Неологізми в діловому мовленні. Скорочені слова.	2
6	Тема 6 Особливості медіації академічної інформації.	2
7	Тема 7 Етикет службового листування . Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Класифікація документів. Вимоги до змісту та розташування реквізитів. Вимоги до бланків документів. Оформлювання сторінки. Вимоги до тексту документа.	2
Разом за ОК:		14

5.2 Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин
		денна
1	Тема 1 Особливості професійного спілкування. Вимоги до професійного мовлення. Мовна культура – частина загальнолюдської культури. Культура мовлення. Етикет професійного спілкування. Мовленнєві формули етикету. Професійна комунікативна компетенція. Мовна особистість у комунікації. Текст як форма реалізації мовнопрофесійної діяльності	2
2	Тема 2. Передача та обмін науковою інформацією. Критичне читання. Передача та обмін науковою інформацією. Професійні усні доповіді (монологи з широкого кола тем, пов'язаних з навчанням) на основі прочитаної професійної літератури. Спілкування як інструмент професійної діяльності. Спілкування і комунікація. Функції спілкування. Види, типи і форми професійного спілкування. Основні	

	закони спілкування. Невербальні компоненти спілкування. Гендерні аспекти спілкування. Поняття ділового спілкування. Публічний виступ як важливий засіб комунікації. Участь у конференціях, наукових диспутах тощо (доповіді, дискусії на професійні теми). Професійні усні доповіді-презентації (монологи з широкого кола тем, пов'язаних з навчанням) на основі прочитаної професійної літератури.	2
3	Тема 3 Участь у дискусіях на теми навчання, наукових диспутах, засіданнях круглого столу тощо. Написання електронних повідомлень, листів академічного характеру. Інтерв'ювання. Науковий етикет. Лексико-стилістичні мовні засоби наукового стилю. Різновиди наукових робіт, їх призначення, структура, вимоги до змісту, особливості оформлення (план, тези, конспект, анотація, графічна анотація, постер, презентація, реферат, курсова та дипломна робота). Стаття як самостійний науковий твір. Структура і зміст наукового тексту. Рубрикація текстів. Стандарти з бібліографічного опису. Пошук наукової інформації. Каталоги. Наукова періодика. Навчальна література. Інтернет-ресурси.	2
4	Тема 4 . Особливості редагування наукових та офіційно-ділових текстів. Помилки у структурі і змісті висловлювань. Типологія мовних помилок та способи їх уникнення й подолання. Розбіжності стандартів при оформленні наукових текстів та офіційних документів. Довідкові матеріали у професійному спілкуванні.	2
5	Тема 5 Складання ділової документації (звітів, оглядів, тощо) . Підготовка та проведення презентацій (виступів - доповідей). Підготовка текстів презентацій та доповідей. Технічні засоби та наочність. Власне українська та іншомовна лексика у професійному мовленні. Терміни. Способи творення термінів певного фаху. Переклад термінів та канцеляризмів. Виробничо-професійні та науково-технічні професіоналізми. Мовні кліше в офіційно-діловому й науковому стилях. Особливості використання лексико-стилістичних мовних засобів у професійному спілкуванні. Фразеологізми. Багатозначні слова і контекст, пароніми та омоніми у професійному мовленні. Поєднання цифрових і літерних позначень. Правила скорочення слів. Правила переносу. Правопис термінів-епонімів.	2
6	Тема 6 Етикет службового листування. Класифікація листів. Реквізити листа та їх оформлення. Різні типи листів. Робота з діловою документацією. Довідково-інформаційні документи. Прес-реліз. Повідомлення про захід. Звіт.	2
7	Тема 7 Документація з кадрово-контрактних питань. Резюме. Характеристика.	2
8	Тема 8 Види усного спілкування за професійним спрямуванням . Риторика і мистецтво презентації.	2
Всього за ОК:		16

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ теми	теми до самостійної роботи	Завдання до виконання	Обсяг у год.
			денна
1	Історичний досвід розвитку національної мови у світовому контексті. Засоби забезпечення статусу престижності мови.	Конспект – опис	10
2	Тенденції розвитку мови на сучасному етапі становлення людського суспільства	Розробка бесід	10
3	Уникнення калькування елементів споріднених мов. Переклад термінів.	Опрацювання мовленнєвих етикетних кліше	10
4	Комунікативні стандарти мови: словесні етикетні норми.	Конспект – опис Усна доповідь	10
5	Дипломатичне красномовство: культура формально-рольового спілкування.	Підготовка есе. Підготовка анотації/графічної анотації	5
6	Мовленнєві, стилістичні, композиційні і комунікативні принципи презентації.	Підготовка постера	5
7	Дискусія, полеміка, диспут як різновид суперечки: правила проведення. Термінологія обраного фаху та доречне її використання.	Підготовка презентації	10
	Всього за ОК:		60

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компонента (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- модульні контрольні роботи;
- тестування знань здобувачів з певних тем або з певних окремих питань ОК;
- робота на практичних заняттях
- усне опитування;
- презентація результатів досліджень

Підсумковий контроль – *екзамен*

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів
	Денна форма
Лекційний курс	-
Практичні роботи	35
Самостійна робота	10
Тестування*	5
Усне опитування	20
Всього за змістовний модуль 1	70
Екзамен	30,0
Всього	100,0

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті.](#)

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

Підсумковий контроль – екзамен

27-30 балів	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
23-26 балів	якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	дуже добре
18-22 бали	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними умінями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно
0-17 балів	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, умінями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

Практичні роботи для денної форми навчання

35 балів	<i>Здобувач активно працює на практичних заняттях, відповідає без помилок або помилки незначні</i>	відмінно
30 – 34 бали	<i>Здобувач активно працює на практичних заняттях, відповідає, при відповідях можуть бути допущені незначні помилки</i>	дуже добре
25 – 29 балів	<i>Здобувач активно працює на практичних заняттях, відповіді неповні, допущені граматичні та лексичні помилки</i>	добре
20 – 24 бали	<i>Здобувач активно працює на практичних заняттях, відповіді незадовільні, допущені грубі граматичні та лексичні помилки</i>	достатньо о
0 -19 балів	<i>Заняття не відпрацьовані, здобувач на більшій половині занять неактивний, або взагалі відсутній на заняттях без поважної причини</i>	незадовільно

Самостійна робота для денної форми навчання

10 балів	<i>Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді</i>	відмінно
8-9 балів	<i>Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності</i>	дуже добре
6 – 7 балів	<i>Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки</i>	добре
4 – 5 балів	<i>Самостійна робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки</i>	достатньо
0-3 бали	<i>Самостійна робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді з грубими помилками</i>	незадовільно о

Тестування

5 балів	<i>90 - 100 % правильних відповідей</i>	відмінно
4 бали	<i>74 – 89% правильних відповідей</i>	дуже добре
3 бали	<i>60 – 73% правильних відповідей</i>	добре
2 бали	<i>35 – 59 % правильних відповідей</i>	достатньо
0 – 1 бал	<i>0-35 % правильних відповідей</i>	незадовільно

Усне опитування

10	Відповідь дана цілком вірно, з необхідними поясненнями	відмінно
8-9	Відповідь дана вірно, з необхідними обґрунтуваннями, але з незначними лексичними та граматичними помилками	Дуже добре
6-7	Відповідь дана вірно, але без обґрунтувань, з незначними лексичними та граматичними помилками	добре
4-5	Відповідь не повна, подана без обґрунтувань або з лексичними та граматичними грубими помилками	достатньо
0-3	Відповідь на питання дана не повна та з лексичними та граматичними грубими помилками, або взагалі не надано	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія;

Наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювально-демонстративний метод, проблемний виклад.

Практичні заняття: аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії, інтерактивні методи навчання (проблемне навчання, робота в малих групах, кейс-метод, мозговий штурм, проектний метод), тренінг, технології опрацювання дискусійних питань

Самостійна робота: робота з навчально-методичними матеріалами, робота зі словниками, статтями з інтернету.

8. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Віват Г. І., Філіпенко О. І. В гостях у пані Лексики (лексична семантика): навчальне видання / Ганна Віват, Ольга Філіпенко. – Одеса: ВМВ, 2019. – 152 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.166307>

2 Віват Г. І. Шляхи формування харчових номенів у культурах слов'янських народів: монографія. / Ганна Віват. – Одеса: ФОП «Бєлий А. Є.», 2021. – 336 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.1972250>

3. Конспект лекцій з навчальної дисципліни "Українське наукове мовлення" [Електронний ресурс] : для магістрів усіх напрямів підгот. ден. та заоч. форми навчання / Я. В. Машарова ; відп. за вип. О. С. Зінченко. — Одеса : ОНТУ, 2022. — 32 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.1938943>

4. Олійник О. Ділове мовлення [Текст]: навч. посіб. / О. Олійник, В. Шинкарук, Г. Гребницький. — Київ : Кондор, 2022. — 262 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2261631>

5. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисциплін "Іноземна мова", "Іноземна мова професійного спілкування", "Ділова іноземна мова", "Ділова та професійна мова", "Професійна та наукова іноземна мова", "Професійно-наукова іноземна мова", "Професійно-наукова мова", "Іноземна мова професійних комунікацій", "Іноземна мова (за проф.спрямуванням)", "Іноземна мова за фахом", "Іноземна та українська мова за професійним спрямуванням", "Професійна іноземна мова для маркетологів" [Електронний ресурс] : для здобувачів вищ. освіти ступеню

"магістр" ден. та заоч. форми навчання усіх спец. / І. А. Вереїгіна, О. В. Попель ; Каф. української та іноземної філології. — Одеса : ОНТУ, 2023. — 74 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2095672>

Додаткові:

1. Віват Г. І. Словник-довідник старовинних і діалектних назв страв, продуктів, харчових виробів та кухонного начиння різних регіонів України. / Ганна Віват. — Одеса: ВМВ, 2015. — 384 с.
2. Віват Г. І. Пишемо без помилок (орфографія): навчальний посібник для студентів нефілологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. / Ганна Віват — Одеса: КП ОМД, 2002. — 208 с
3. Віват Г. І. Мистецтво спілкування: навчальне видання / Ганна Віват — Одеса: ВМВ, 2018. — 208 с
4. Dubichka I., O'Keeffe M., Landford L., Wright R., Frendo E., Wright L. Business Partner. Coursebook. Pearson, 2018 - 160 p.
5. Evans L. Business Partner. Workbook. Pearson, 2018 - 64 p.

9. Політика освітнього компонента

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO 9001:2015](#) та [роботодавців](#)

Викладач */ПІДПИСАНО/* Ольга ФІЛІПЕНКО

Викладач */ПІДПИСАНО/* Алла ЛУПОЛ

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри української та іноземної філології

Протокол від «28» серпня 2024 р. № 1

Завідувач кафедри */ПІДПИСАНО/* Ольга ФІЛІПЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП «Машини і технології пакування»
д.т.н., професор, професор кафедри процесів, обладнання та енергетичного менеджменту */ПІДПИСАНО/* Олександр ВАТРЕНКО